

**МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НОВОМ САДУ
КАТЕДРА ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ**

ПРОДЕКАНУ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

На састанку катедре одржаном 2006. године донет је следећи

**ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ (усаглашен са предлогом ECLM¹)
И ПРИМЕДБЕ НА ПРЕДЛОГ РЕФОРМЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА**

1.1. ЦИЉ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Основни циљ програма специјализације из Судске медицине је да доктор медицине под надзором ментора стекне теоријска знања и овлада техникама које га чине способним за самостални рад у области судскомедицинске морфологије, танатологије и трауматологије, правно-медицинских прописа – вештачења у кривичноправној и грађанскоправној области. У оквиру програма специјализације кандидат се упознаје са основама форензичке токсикологије и форензичке генетике.

1.2. ТРАЈАЊЕ И СТРУКТУРА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Укупно трајање специјалистичког образовања је 4 година.

ОБЛАСТ	Трајање у месецима
Судска-медицинска (уопште)	24
Клиничка судска медицина и трауматологија	3
Форензичка генетика	1
Форензичка токсикологија	2
Судскомедицинска вештачења	6
<u>Патолошка хистологија</u>	<u>12</u>
УКУПНО	48

1.3 САДРЖАЈ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

1.3.1. Судска медицина (24 месеци) обухвата свакодневни рад у обдукционој сали, лабораторијама и терену уз надзор ментора. Предвиђено је стицање знања и овладавање вештинама за самосталну дијагностику и рад из следећих области:

- ✓ Природна смрт,
- ✓ танатологија,
- ✓ механичке повреде,
- ✓ остале повреде (асфиктичке, физичке, хемијске и др.),
- ✓ посебна форензичка патологија,
- ✓ форензична гинекологија и чедоморство,
- ✓ идентификација (живих и лешева),
- ✓ биолошки трагови, узимање и обрада, експертизна дијагностика,

¹ European Council of Legal Medicine

- ✓ преглед одеће, обуће, повредних средстава,
- ✓ преглед места догађаја (увиђај),
- ✓ ексхумација са обдукцијом (прва или поновна),
- ✓ форензичка антропологија,
- ✓ клиничко-форензичка хетероanamнеза,
- ✓ судскомедицинска документација.

1.3.2. Клиничка судска медицина и трауматологија (3 месеца) подразумева активно упознавање са прегледом и дијагностиком трауматизованих пацијената и то кроз боравак у пријемним амбулантама Ургентног или Клиничког центра (хирургија и радиологија по месец дана; гинекологија и дечја хирургија по 15 дана), из следећих области:

- Преглед повређених и осумњичених особа,
- анализа радиолошких снимака коштано-зглобних система,
- класификација, квалификација и старост повреда; механизам повређивања,
- насиље у породици,
- силовање,
- злостављање деце,
- издавање лекарског уверења.

1.3.3. Форензичка генетика (1 месец) обухвата упознавање са појмовима форензичке генетике, идентификације биолошких трагова, начином прикупљања трагова и референтних узорака, принципима извођења ДНК анализе, популационом генетиком, утврђивањем спорних сродничких односа, правним, етичким и социјалним аспектима коришћења ДНК анализе на суду и практична настава.

1.3.4. Форензичка токсикологија (2 месеца) судскомедицински обдукциони налаз код тровања различитим отровима, узимање материјала за токсиколошки преглед и тумачење резултата; Упознавање са радом софистицираних аналитичких машина.

1.3.5. Судскомедицинска вештачења (6 месеци) обухватају класификацију и квалификацију телесних повреда на основу медицинске документације, експертизу алкохолисаности, вештачења по списима у кривичним и грађанским процесима, реконструкцију и експертизу на суду.

1.3.6. Патолошка хистологија (12 месеци) – Упознавање са базичним дијагностичким методама Клиничке патологије. Детаљна микроскопска анализа морбозног патолошког материјала.

1.4. ОБАВЕЗНИ ПРАКТИЧНИ РАД – ОВЛАДАВАЊЕ ВЕШТИНАМА

У току специјализације специјализант мора да апсолвира

- 10 присуства увиђају на месту криминалног акта или сумњиве смрти, учешће у тимском раду екипе за увиђај ради прибављања битних доказа и чињеница неопходних за даљи правни поступак и евентуалну реконструкцију. Овладавање техникама процене постморланог интервала на лицу места. Упознавање са основним техникама криминалистике – уочавање, прикупљање и паковање трагова биолошког порекла и сумњивих хемијских супстанци.

- 100 судско-медицинских обдукција – макроскопска и микроскопска обрада (природне и насилне смрти; самоубиство, убиство, задес), што подразумева:
 - * Технике идентификације.
 - * Технике класичне и специјалне обдукције.
 - * Технике узимања и обраде исечака органа за хистолошки преглед. Методологије хистолошке анализе.
 - * Техника обдукције код хемијске ноксе Узимање и чување узорака за хемиско-токсиколошке анализе.
 - * Технике узимања и чувања узорка за биолошке анализе.
 - * Поступак код кадаверичних донора органа и ткива и при обдукцији оболелих од трансмисивних болести.
- 30 обдукција (макроскопска и микроскопска опсевација) умрлих у Клиници за реанимацији и интезиву негу у случајевима природне и насилне смрти. Методологија постављања узрочно-последичних веза на биолошки измењеном супстрату.
- 20 обдукција (макроскопска и микроскопска опсевација) деце, новорођенчади и мртворођенчади.
- 10 прегледа костију – технике антрополошких и одонтолошких вештачења.
- 20 анализа трагова биолошког порекла – технике анализе и експертизе крвних мрља, семене течности и косе.
- 200 анализа биоптичког клиничког материјала – обрађеног стандардним, хистохемијским и имунохемијским методама бојења.
- 20 клиничких прегледа (Институт за судску медицину и Ургентни центар или Клинички центар) Упознавање са приступом и начином вршења клиничких и радиолошких прегледа, детаљан опис повреда, њихових компликација и последица у случајевима насиља.
- 20 Тумачења резултата хемијско-токсиколошке анализе код налаза хемијских супстанци и/или њихових метаболита у телесним ткивима и течностима. Методологије прерачунавања алкоholeмије.
- 20 судско-медицинских вештачења (кривичних и парничних) уз најмање 5 одлазака на суд.
- 1 ексхумација, поступак код ексхумације са сумњом на хемијску ноксу. Технике узимања материјала за биолошке анализе.

1.5. ОБАВЕЗНА НАСТАВА

Током специјализације оржава се **двосеместрална настава**, која подразумева теоријска предавања из Судске медицине уз укључивање предавача из области форензичке генетике, патолошке анатомије и клиничке трауматологије, од најмање 120 –180 (?) часова.

1.6. СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИСПИТ

По завршетку специјалистичког стажа и стицању вештина предвиђених планом и програмом специјалистичке наставе, као и након полагања предвиђених колоквијума, кандидат стиче услове за полагање специјалистичког испита.

Након завршетка сваке методске јединице кандидат усмено полаже колоквијум пред двочланом комисијом.

Специјалистички испит се састоји из елиминационог испитног теста и усмене одбране пред комисијом: судскомедицинске обдукције, микроскопског прегледа испитних препарата и предметног списка.

Примедбе:

1. Усмени део испита: Нема потребе испитивати кандидата као "студента", ако је он кроз колоквијуме доказао да је савладао теоријска знања, већ проверити његову способност за самостални рад на конкретном случају. Кроз питања диференцијално-дијагностичке природе може се проверити шири дијапазом његовог знања и способност кандидата да кроз логичку анализу и синтезу изводи закључке, повезује узрочно-последичне чињенице и одреди правце даљњег деловања. Овакав тип усменог испита испит је сврсисходнији јер пружа бољи увид у *способност кандидата да примени стечена знања* и представља виши академски ниво у односу на класични метод провере квантитета меморисаних чињеница.
2. Услов за излазак на испит по Предлогу је специјалистички рад, односно рад објављен у часопису са рецензијом: Примедба: специјализант има статус "особе на едукацији" па није за очекивати да у тој фази објављује радове у часописима са рецензијама. Мислимо да ће се то свести на дописивање кандидата на радове старијих колега. Предлажемо да то буде рад презентован на стручном скупу из области специјализације или објављен у рецензираном часопису.
3. Комисија за испит од 5 чланова. Примедба – она треба да егзистира у овом броју код специјализација које имају "Truncus communis", док код специјализација које нису полиморфне то може и даље да буде комисија од 3 члана. Ментор специјализанта НЕ МОЖЕ бити члан Комисије!
4. Уколико се заузме став да комисију чине чланови из више центара предлажемо:
 - Кандидат полаже специјалистички испит у центру где је обавио специјализацију.
 - Дава члана (у случају трочлане комисије), односно 3 члана (у случају петочлане комисије) су из центра где је обављена специјализација.
 - Председник комисије је из центра где је обављена специјализација.

Шеф Катедре

Проф. др М. Симић